СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 128. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 3. червня 1929. VOL. XXXVII. No. 128. Jersey City, N. J., Monday, June 3, 1929. THREE CENTS.

СЕКРЕТАР СТЕЙТУ СТИМСОН ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ПРОТИ ЗБРОЄННЯ

ДОПОВНЮЄ ПРОМОВУ ПРЕЗИДЕНТА, ВИГОЛОШЕНУ ЗПРИВОДУ „МЕМОРІЯЛ ДЕЙ". ПРЕДСТАВЛЯЄ КОШТИ ДАЛЬШОГО ЗБРОЄННЯ І ПОКЛАДАЄ ВЕЛИКІ НАДІЇ ЩОДО РОЗЗБРОЄННЯ З ПРИЧИНИ ПРИХОДУ ПАРТІЇ ПРАЦІ ДО ВЛАДИ В АНҐЛІЇ.

ВАШИНҐТОН, 1. червня. — Секретар стейту доповів те, чого не міг виразно зазначити президент Гувер у своїй промові, яку виголосив на цвинтарі в Арлінґтоні. Стимсон обговорив вчора меморандум, яке предложив директор державного буджету. В тім меморандумі зазначено, що держава має видати $1,170,000,000 на будову нових кораблів. В тій сумі нема одначе намічених ще й тих видатків, які потягне за собою удержанне нових кораблів.

Секретар стейту Стимсон підніс, що будова панцирника виносить тепер около 40 міліонів долярів, а кружляк о поемности 10,000 тон коштує два рази так багато як славна бібліотека конґресу, ота величава й коштовна будівля, яка є гордощами столиці. Стимсон пояснив, що промову президента Гувера треба розуміти так, що розбудова фльоти повинна бути за всяку ціну припинена, та що треба порозумітися з иншими державами, щоби положити кінець конкуренційному зброєнню.

Стимсон зазначив ще й те, що промова Гувера припала в такий час, коли в Анґлії приходить до влади Партія Праці, яка разом з лібералами зобовязалася припинити дальше зброєння, як тільки прийде до влади.

ПАПСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ ДЛЯ МЕКСИКА.

ПЕРШИЙ РАЗ ІМЕНОВАНО ДЕЛЕҐАТОМ МЕКСИКАНСЬКОГО УРОЖЕНЦЯ. НАДІЮТЬСЯ ПРИСПІШЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ В СПРАВІ ЛІКВІДАЦІЇ КОНФЛІКТУ ЦЕРКВИ З ДЕРЖАВОЮ.

ВАШИНҐТОН, 1. червня. — Архиепископ Леопольд Руїз Флорез, провідник католицької церкви в Мексику, іменований папою апостольським делеґатом для Мексика.

До цеї номінації привязують велике значіння. Бо Руїз відомий зі своїх старань у справі примирення держави з церквою. Архиепископ Руїз їздив недавно до Риму й там обговорював всі справи особисто з папою. Руїз є головою мексиканського епископату й уроженцем Мексика. Є він тепер першим Мексиканцем, що став апостольським делеґатом.

Його номінація дає йому право особисто переговорювати з президентом Хілем, який, як відомо, заявив публично, що готов кождої хвилі до переговорів з церквою.

Архиепископ Руїз находиться тепер у Вашинґтоні. На протязі двох тижнів надіється вернутись до Мексика.

СУДДІ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

КАЖУТЬ, ЩО 18-ТА ПОПРАВКА Є НЕПОЖАДАНОЮ І НЕПОПУЛЯРНОЮ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 1. червня. — Ґренд джурі предложило судді Раймундови Мек Нейлови заяву, в якій зазначено, що коли не прийде до ревізії Акту Волстеда, то в Злучених Державах запанує така анархія, яка тепер є в Росії.

Судді піднесли, що з тих випадків, які доводиться їм судити, вони прийшли до переконання, що Акт Волстеда є непожаданим законом, котрий позбавляє людей тої вільности, яка є загарантована конституцією. Прогибіція дає притоку до переслідування невинних людей на підставі доносів і запідозрень, які є звичайними шиканами.

ГУВЕР У СПРАВІ РЕПАРАЦІЙ.

ВАШИНҐТОН, 1. червня. — Президент Гувер висказав своє вдоволення з праці американських представників Йонґа й инших, які беруть участь в репараційних переговорах. Він зазначив, що саме їм треба завдячувати успішність переговорів, які ведуть у дальшій консеквенції до замирення Европи.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ СПЕКИ.

НЮ ЙОРК, 1. червня. — Вчора померло наслідком спеки 9 осіб, а 18 відвезено до шпиталів. Це відноситься тільки до Ню Йорку. З инших більших міст доносять, що там були такісамі випадки смерти з причини небувалої на цей час спеки.

ПРОҐРЕСИВНІ РАДУЮТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 1. червня. — Сенатори радикальної закраски, як Бора, Норис і Гвилер, раді з побіди Партії Праці при останніх виборах в Анґлії. Вони певні, що тепер прийде вже скоро до обмеження зброєння, а навіть і до ревізії верзальського договору.

ЇДЖМО ОВОЧІ З САВТ КАРОЛАЙНИ.

ВАШИНГТОН, 1. червня. — Наукові досліди виказали, що овочі й ярини, які ростуть в стейті Савт Каролайні, дуже багаті в йодину. Це особливо важне для тих, що мають у своїм орґанізмі зародки вола (ґойтра). Дотого добре їсти того рода овочі й ярину кождому, щоби забезпечити себе перед хоробою ґойтра.

ГОЛОДОВИЙ СТРАЙК РОБІТНИКІВ.

МЕКСИКО СИТІ, 1. червня. — 200 залізничників, які вийшли на страйк ще в 1926 році, втратили через те працю. Робітники добивалися свого права повороту до праці судовою дорогою, але справу програли. Вислухавши вироку, остали в судовій салі й розпочали голодовий страйк. Коли про це донесено президентови Хілеви, він заявив, що не всилі змінити вироку суду, але вплине на дирекцію залізниць, щоб приняла страйкуючих наново до роботи.

ЗЇЗД МАҐІКІВ.

НЮ ЙОРК, 1. червня. — Товариство Американських Маґіків відбуває в готелю Мек Алпин свої річні збори, на які прибуло багато маґіків, котрі пописуються новими штуками.

АПАРТАМЕНТИ РОСТУТЬ.

Вашингтонське Бюро робітничої статистики подає, що в 1928 р. більша половина американських родин, які винаймали помешкання, переходили мешкати да апартаментів.

ВТОМЛЕНІ ЖИТТЯМ.

В Коломиї повісилася 15-літня Тікулівна з Макова, бо не могла довше знести знущання опікунів.

СИН, ЩО ВБИВ БАТЬКА І МАТІР.

Розправа проти 17-літнього ґімназиста у Відні, Альтмана, обвинуваченого у вбивстві своїх батьків, дійшла швидко до розвязки. Альтман, приведений до кімнати своєї матері, почав тремтіти на всьому тілі і згодом признався, що вбив батька, коли той кинувся з ножем на його матір, після того як стріляв до неї.

БУДЕННИЙ ВИПОВІВ ВІЙНУ ...МИШАМ.

Здеґрадований червоний ґенерал Буденний дістав нову посаду в комісаряті хліборобства. Там йому приділили службу нищення мишей, щурів і суслів на полях. Большевицькі часописи пишуть, що він підготовляє велику виправу на цих нових ворогів радянської влади при помочі ґазів. Нічого казати — також добра служба.

АМНЕСТІЯ В РУМУНІЇ.

Черновецький „Час" інформує, що румунському парляментови буде предложений урядовий законопроект про амнестію. Амнестія буде відноситися до політичних і військових проступків. Увільнені будуть від кари дезертири, що здезертували з війська по амнестії з 1921 р., та особи, що провинилися при виборах. Комуністи й особи, що допустилися протидержавних злочинів, амнестії не підпадуть.

СОЮЗ УКРАЇНОК ІСТНУЄ ДАЛІ.

Внесений Виділом Союзу Українок відклик до вищої інстанції в справі припинення діяльности Союзу Українок львівським старостом гродським полагоджений прихильно. Наслідком того Союз Українок буде реактивований у всіх дотеперішних своїх статутових правах і вже в найближчих днях пічне свою діяльність.

БІГУНА ПОМИЛУВАНО.

Іван Бігун, засуджений на кару смерти за вбиття Івана Близнюка, з котрим сидів разом на вязничній фармі коло Порт Артура, не піде вже на шибеницю. Його мали повісити в пятницю 17 травня і офіціяльний кат Артур Еліс вже був приїхав з Монтреалу та зачав робити приготовання до страчення, коли від державного підсекретаря з Оттави надійшла телеграма, що Бігунови замінено кару на вічну тюрму. Еліс найблизчим потягом відїхав назад до Монтреалу.

Бігун убив свого товариша недолі 14 лютого с. р. Вони оба рубали дрова, коли нагло Бігун без найменшої причини замахнув сокирою і розрубав Близнюкови голову на двоє. Підчас процесу оборонець Бігуна старався оправдати його божевіллям.

СУМНІВАТИСЬ У КОМУНІЗМІ — „НЕ ЛЬЗЯ"!

Московська преса розпочала ґвалтовну кампанію проти панічного настрою та песимізму серед совітських урядовців та членів партії. В довгих статтях стараються совітські часописи внутрішні нелади збаґателізувати і вказують, що мимо всіх труднощів прийнято блескучий господарчий плян на пять років і що той плян при всіх услівях буде виконаний. Сучасні господарчі труднощі є лише тимчасові і новий плян їх незабаром усуне. „Вечерная Москва" зазначує, що у великої скількости членів партії нема віри в можливість реалізації комунізму. Таких треба, каже часопис, покликати до порядку, або викинути з партії. Инші часописи жадають суворих репресій проти всіх, хто буде ширити панічні вісти й настрої в партії і тим підривати в населення віру в комунізм.

КНЯЗЬ ВАЛІЇ ВРАТУВАВ РОБІТНИКА.

Князь Валії спас життя робітника в Нюкесл в Анґлії 14 травня. Князь був на виставі, де між иншим показувано машину до роблення бляшанок (кенів). Форман на імя Ґвінес показував, як машина робить і підчас сього поховзнувся, а пас вхопив його за руку. Пас потягнув формана догори і він вже був тільки кілька цалів від розігнаної машинерії, коли наслідник престола Великої Британії вхопив його за ноги. Потягнув його до себе раз, але не вдержав; тоді підскочив і вхопив його другий раз. Сим разом освободив його від паса зовсім.

ГОЛОС ЛЕНІНА З ПЕКЛА.

Періодична чистка в рядах комуністичної партії дає нераз веселі докази сумнівного переконання. Комісії, делеґовані в промислову область Кривий Ріг, привели чоловіка, який розповсюднював розговір з духом Леніна, що обявився йому в сні. Товариша цікавило питання, чи буде ще війна. Дух притакнув. — „Хто нападе на совітів?" Ленін: „Англія". Що треба зробити, щоб оминути війну? Ленін: „Розвязати комуністичний інтернаціонал!" — Леніне, як то там жиється на другім світі? Чи ти в небі, чи в пеклі? Ленін: „В пеклі".

Харківський „Комуніст" повідомляє, що комісія узглядніла низький степень образування винного — зрештою порядного товариша — і дала йому лише наганy.

ВЕЛИКИЙ МЕТЕОР.

Праська астрономічна обсерваторія повідомляє, що 14. квітня перелетів над Мюнхеном великий метеор на висоті 150 клм. у напрямку на північний захід. Перелетівши чеський кордон, погас на висоті 39 клм. над Хемніц. Швидкість лету метеору була 50 клм. на секунду. Шлях, який він перелетів у 6 секундах, літак міг би зробити ледви в годині.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА.

В справі положення української і білоруської менцшости під Польщею вніс до комітету 3-ох обширний меморіял посол до анґлійського парляменту полковник Мальон. Меморіял представляє положення Українців і Білорусинів дуже основно і яскраво.

ХМАРОЛОМИ В РУМУНІЇ.

В повіті Нямц (Румунія) в наслідок хмаролому заляла вода 3 села. Вода забрала худобу й богато господарських знарядів. Частина залізничої лінії заллята водою.

СІЛЬСЬКІ ПОРАХУНКИ.

У Прядильниці біля Доброміля В. Боднар застрілив Миколу Гаєвського з ненависти за ріжні особисті порахунки.— 3 місяці вязниці дістав 22-літній Андрій Вихопень з Жовтанець за вбивство лопатою парубка Парамута у суперечці після весілля; незвичайно мала кара признана йому тільки тому, що він був пяний.

400 ТИСЯЧ ЧЛЕНІВ ВИКИНУЛИ З КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

На останнім зїзді рад у Москві подано було до відома, що в протязі двох літ виключено з партії 400 тисяч членів, яких підозрівано, що симпатизуть з опозицією, або що не є скінченими революціонерами.

ОГРАБЛЕННЯ ПОЧТОВОГО ВОЗА.

Дня 3 травня виконано напад на дорозі між Волчковом (пов. Станиславів) і Устем Зеленим (пов. Бучач) на почтовий амбулянс, що постійно курсує на просторі Маріямпіль-Усте. Напасники звязали візника дротом і оставили на місці нападу а почтову скриню розбили та забрали з неї торбу з грошовими листами і посилками. Станиславівський воєвода Наконечніков-Клюковський видав стежні зарядження та порозумівся з сусідніми воєвідствами. Поліція уладила концентраційну погоню від пов. товмацького, бучацького та станиславівського і до 16 г. арештувала трох справників нападу: Данила Ковринсвича, почтового візника з Маріямполя, Петра Шпирку, шевця та Ів. Павелка, різника з Усте Зеленого. Вони вже не мали часу поділитися добичю, 5,000 зол., які були скрили в лісі, 1 км. від місця нападу.

ЗАСУДЖЕННЯ ЧЛЕНІВ СИЦИЛИЙСЬКОЇ МАФІЇ.

В Терміні-Імерезе на острові Сицилії (Італія) скінчився остаточно процес 161 членів тайного розбишацького товариства Мафія. 1 травня проголошено засуд. Одного чоловіка засуджено на 23 роки тюрми, два дістали по 22 роки, один 20 літ, два по 17 літ, 6 по 15 літ, 12 по 12 літ, 16 по 10 літ, а 108 по меншому реченцеви ніж 10 літ. Тринацятьох з обвинувачених оправдано. Між ними був один священик і одна жінка.

ЗАМІСЦЬ НЕДІЛІ „ЛЕНІНСЬК".

Російський вчений проф. Кайбородов опрацював проєкт зміни календаря. Новий календар введуть від 1. січня 1930. Проєкт передбачує два відпочинкові дні в тижні — суботу та неділю. Обовязковим святочним днем у цілому СРСР має бути субота, яка в російській мові називатиметься „неділя". Слово „тиждень" заступлено назвою „трудовий етап". Слово „неділя" (воскресеніє) заступлять назвою „ленінськ". Усі свята за виїмкою 12 революційних свят мають скасувати.

ПАРТІЯ ПРАЦІ ПЕРЕМОГЛА НА ВИБОРАХ

ВОНА ЗДОБУЛА 38 МАНДАТІВ БІЛЬШЕ НІЖ КОНСЕРВАТИВНА ПАРТІЯ. МОЖЛИВО, ЩО МЕК ДОНАЛД БУДЕ ПРЕМІЄРОМ АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія), 1. червня. — Ще не підраховано голосів по шіснацятьох виборчих округах, але вони мало що змінять у роспреділенню мандатів між кандидатами ріжних партій. Дотепер відомо, що Партія Праці здобула 288 мандатів, консерватисти — 250, ліберали — 53, незалежні — 4 і націоналісти — 3.

Комуністи, що були виставили 25 кандидатів, не здобули жадного місця в парляменті. Думають, що король Анґлії доручить сформувати новий кабінет міністрів лідерови Партії Праці, Мек Доналдови, але успіх у формуванню ним уряду та можливість праці буде залежати від Ліберальної Партії, яка своїми голосами може або піддержати Партію Праці, або повалити її, давши свої голоси консерватистам.

ЗАКІНЧЕННЯ РЕПАРАЦІЙНИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

СТАЛО МОЖЛИВИМ ТОМУ, ЩО ДЕРЖАВИ АНТАНТИ ПІШЛИ НА ЗНАЧНІ УСТУПКИ, А НІМЦІ ПРИНЯЛИ УМОВИ, ВІД ЯКИХ ВОНИ СПОЧАТКУ КАТЕҐОРИЧНО ВІДМОВЛЯЛИСЯ.

ПАРИЖ (Франція), 1. червня. — Репараційні переговори, які тягнулися від 11 лютого й часами здавалося, що вони розібються, тепер приходять до остаточного закінчення. Між представниками держав антанти та Німців осягнено порозуміння у всіх головніших точках умови.

Особливо останні пять днів репараційна комісія працювала інтенсивно й делеґати всіх заінтересованих держав намагалися за всяку ціну осягнути порозуміння. При уступках з обох сторін нарешті пощастило перебороти всі головні труднощі й тепер можна сподіватися за день-два закінчення переговорів.

УТРУДНЕННЯ ІТАЛІЇ.

ПЕРЕМОГА ПАРТІЇ ПРАЦІ ЗМУШУЄ МУСОЛІНІЯ ПЕРЕВЕСТИ РЕВІЗІЮ СВОЄЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ.

РИМ (Італія), 1. червня. — Несподівана перемога Партії Праці при виборах в Анґлії поставила нові проблеми в закордонній політиці Італії. Головною справою закордонної політики Італії, яку вів Мусоліні, було найтісніше порозуміння з Анґлією.

Але тепер, коли в Анґлії прийде до влади правительство Партії Праці, навряд, чи воно буде піддержувати приятелювання з фашистівською Італією. Тому перед Мусолінієм стало завдання перевести ревізію своєї закордонної політики.

ЕВАКУАЦІЯ НАДРЕНІЇ.

БРЮСЕЛЬ (Бельґія), 1. червня. — Військове міністерство видало наказ про розміщення в Бельґії тих військових частин, які тепер знаходяться в Надренії. В наказі зазначено, що помешкання для тих військ мають бути приготовані на випадок можливо скорого їх повороту на свої постійні кватири.

В цім добачують скору евакуацію військ антанти з німецької Надрейнської области.

МИТНА ВІЙНА.

НОВА МИТНА ТАРИФА, УХВАЛЕНА АМЕРИКАНСЬКОЮ ПАЛАТОЮ ПОСЛІВ, МОЖЕ ВИКЛИКАТИ МИТНУ ВІЙНУ З АМЕРИКОЮ.

ПАРИЖ (Франція), 1. червня. — У Франції вибухла велика буря протестів проти нових митних поборів які ухвалила американська палата послів. Всі промисловці протестують проти непомірно високих митних оплат, які унеможливлюють французький експорт в Америку.

Промисловці вимагають від французького правительства протесту перед Америкою та приняття мір проти американського експорту до Франції.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 1. червня. — Таксамо й у Швайцарії нові американські митні оплати викликали рішучі протести, бо вони остаточно вбивають експорт швайцарських годинників та инших виробів до Америки.

Промисловці вимагають від свого правительства, щоби Швайцарія обложила американські вироби, які імпортуються до Швайцарії, також високими митними оплатами, а особливо автомобілі.

Багато швайцарських ґазет закликають Европу роспочати бойкот американських товарів, бо нова американська митна тарифа є ударом для всіх держав Европи.

100 ЖЕРТВ ПОЖЕЖІ.

ТОКІО (Японія), 1. червня. — Ґазети із Сахаліна повідомляють, що після припинення пожежі ліса начислили 100 трупів згорівших мешканців острова.

Огонь знищив цілковито більш як 1,000 домів. Населення погорівшого району потребує негайної допомоги.

БЮТЬ АРАБІВ.

ІТАЛІЙСЬКА АРМІЯ МАЛА ЗАВЗЯТИЙ БІЙ З АРАБСЬКИМИ ПОВСТАНЦЯМИ. 454 ВБИТИХ З ОБОХ СТОРІН.

ТРІПОЛІ (Африка), 1. червня. — Італійське кольоніяльне військо мало крівавий бій з арабськими повстанцями під проводом Гассена. Розбиті повстанці відійшли в глибину Африки, лишивши на полі бою 430 трупів і багато поранених. На стороні Італійців убитих 24 та 77 тяжко поранених.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на ... зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛІҐА НАРОДІВ І НАЦІОНАЛЬНІ МЕНЧОСТИ.

Німеччина й Канада виступили були кілька місяців тому з пляном поширити владу Ліґи Народів та надати їй можність охороняти інтереси так званих національних менчостий.

Після сього пляну, рада Ліґи Народів малаби мати нагляд над менчостями. Національні менчости малиби мати право вносити до Ліґи петиції проти урядів окупантів, а рада Ліґи малаби заряджувати над тими петиціями переслухання. Переслухання малиби бути публичні.

Внескодавці виходили зі заложення, що вже такі явні переслухання захороняли би в дечому покривджені менчости, бо окупанти не важилисяби виставляти себе на скандал, щоби їх домашні бруди прати перед цілим світом.

Рада Ліґи Народів, зложена з представників Анґлії, Еспанії й Япану, відкинула внесок Німеччини й Канади. Мовляв, сього рода публична дискусія тільки скріпилаби національні менчости в їх опозиції до „своїх" урядів, себто до урядів окупантів. Мовляв, ся новина підбурювалаби національні менчости виступати проти урядів зі зажаленнями за маловажні справи. Словом, вона зробилаби з поневолених націй процесовичів.

Не треба згадувати, що зі слів Анґлії, Еспанії та Япану говорить передовсім нечиста совість. Се Анґлія боїться голосу Ірляндії, Єгипту, Індії. Се Еспанія боїться голосу Катальонії. Се Япан боїться голосу Кореї.

Щоби світ не почув їх голосу, замкнено уста всім національностям, що мучуться в Польщі, Румунії, Чехословаччині. Позбавляється їх тої межинародної плятформи, якою моглаби бути Ліґа Народів.

Нову грубу несправедливість зі сторони Ліґи підмащується арґументом, що процесовичівство така велика небезпека, що треба аж суди касувати, бо дехто може суду надуживати для дрібних або неслушних процесів.

Рада Ліґи Народів, видно, хотілаби мати національні менчости льояльними для урядів окупантів. Та льояльними вони не є, бо богато національних менчостий має ріжні жалі до своїх правителів. Се знає навіть рада Ліґи Народів. Щож робить Ліґа Народів, щоби поширити льояльність? Вона просто закриває уста менчостям. Мовляв, як вони не будуть могли свого невдоволення показувати, то перестануть бути невдоволені.

Чи можна найти щось так наївного? Чи може хтось поза гнобителями подумати, що найкращим способом для задоволення покривдженого є звязати руки й заткати рот покривдженому?

ЗАВДАННЯ УКРАЇНЦІВ В КРАЇНІ МІЛІЯРДОВИХ КОРПОРАЦІЙ

II.

Створім міжнародню українську кредитову орґанізацію.

В першій моїй статті я старався вкоротці вказати на ґіґантичний господарський розвій Америки та звернути увагу нашої іміґрації на три справи, а саме: 1. Згуртованне наших культурних сил в Америці та навязання тісних наукових і господарських зносин з краєм; 2. Заходи біля створення мілітарної сили; 3. Створення міжнародної кредитової установи для бережения нашої іміґрації від визиску, а в дальшому тягу для навязання і береження господарських зносин між Америкою й Україною.

Кредитова установа тісно вяжеться з господарським розвоєм кождої одиниці й вона є завершенням на шляху до господарської незалежности.

Як я згадав, то в цьому поході до незалежности є три степені: 1. Набуття життевого обезпечення; 2. Набуття власного дому; 3. інвестовання капіталу в цінних паперах.

Як відомо, інвестовання в цінних паперах в Злучених Державах переходить річно суму 10 міліярдів дол. З цього стане ясним, що в такій скількости ріжного рода цінних паперів є богато обману і треба дійсно фахового чоловіка, щоби визнався, що ці папери собою представляють. Кождого року платить американська публика обманцям 500 міліонів дол. за безвартісні папери і я не помилюся, коли скажу, що наша іміґрація додає від себе до цеї суми не менше як пять міліонів долярів. Так, як при купні реальностей наша іміґрація втратила протягом 10 літ поверх 100 міліонів, так і в допомозі обманцям цінними паперами ми побили світовий рекорд.

До чого доводить незнання господарських справ, вказує факт, що дуже мало Українців мають шери таких корпорацій як американська сталева чи моторова, яких шери зросли протягом десять літ на 418%, але зате на кождому кроці надибаєте у них шери корпорацій, які хіба істнують на місяці, але обіцюють золоті гори. Ще гірші наслідки бачимо в краю. Бо коли там пішла вістка, що Америка видає нові банкноти, то всі кинулись вимінювати доляри на польські злоті, в боязни, щоби доляри не стратили вартости. Це робили не тільки поодинокі люди, але і кооперативи й очевидно при цьому понесли великі втрати. Цей сумний факт свідчить найкраще про нашу господарську примітивність і ставить перед нами ясне завдане: створити нашу власну, міжнародну кредитово-інформативну інституцію як для іміґрації в Америці так і для старого краю.

Хто мавби це перевести в життя?

В першу чергу це завдання людей, котрі розуміють значіння Америки в міжнародному життю і хочуть помогти господарському, а дальше і політичному розвоєви нашої іміґрації й старого краю.

Другі, це наші тутешні асекураційні товариства.

Перед конвенціями цих орґанізацій часто доводилося читати проекти чи думки про їх злуку, для кращого господарського використання їх сил.

Не буду входити в це, чи такі пляни можливі й корисні. Це однак для мене ясне, що тільки ці орґанізації можуть сповнити незвичайно важну ролю в господарському життю іміґрації й старого краю, коли вони хоч частину своїх фондів, тепер розміщених по ріжних установах, — сконцентрують в одно місце і зажадають за це певних господарських уступок для себе. Таке порозуміннє між нашими асекураційними орґанізаціями не тільки можливе, але воно корисне, щоби вийти з нашої господарської анархії та коли наші орґанізації мають сповнити завдання, вложене на них зміненими обставинами життя.

Третим чинником, який в створенню міжнародної української кредитової установи мавби рішаючий голос, це наші установи в краю. Дотепер не було між ними й іміґрацією звязку ні порозуміння. Наші орґанізації в Америці і взагалі ціла іміґрація не мали жадного фінансового центра й тому й краєві інституції у виборі своїх репрезентантів в Америці не вязалися ніякими зглядами, бо це не було потрібне. Тепер однак це порозуміннє потрібне і це повинні зрозуміти як слід краєві орґанізації.

Вислід такої скоординованої праці не давби на себе довго ждати, бо вже тепер ми річно задержалиб значні суми, які йдуть в чужі, часто нам ворожі руки. Ми збудувалиб сильну основу будучих господарських зносин між Америкою й Україною, причинилисяб у великій мірі до поширення господарського знання серед ширшого загалу та хоронилиб його від непотрібних втрат та кредитової руїни.

Кінчу отсих кілька рядків зазивом до наших орґанізацій та всіх свідомих громадян:

Створім міжнародну українську кредитову орґанізацію, положім основи до господарського звязку України з заграницею і хоронім нашу іміґрацію і край від господарського визиску і руїни.

Д-р Володимир Ґалан.

РОЗКЛАД В КП(Б)У. (КОМПАРТІЯ УКРАЇНИ)

Одною з активних справ внутрішньої радянської політики є очищення компартії від елементів, що цю партію деморалізують та одночасно дискредитують радянський режім в очах населення. Питання це вже нераз порушувалося на ріжних партійних зїздах та конференціях.

В листопаді минулого року ЦК Всесоюзної партії постановив перевести ґенеральну контролю складу партії, щоби повикидати з неї всі небажані елементи. Ухвала ця була принята з огляду на численні випадки нечуваної деморалізації серед комуністів, що допровадила до цілковитого розкладу комуністичних ячеєк, цієї підстави комуністичної влади як на селі так і в промислових центрах. Комуністичні ґазети подають цікаві дані такої ґенеральної чистки.

На 1 січня б. р. комуністична партія України нараховувала 231,254 членів та кандидатів. Щодо складу їх, то 49% було робітників, 42% урядовців і 9% селян. Притім треба зазначити ще й той факт, що кваліфікованого фабричного робітництва до партії належить мало, бо по тим же даним „робітників від станка", себто з фабрик, серед членів партії було лише 12%. Але особливо кидається у вічі те, що в партії є найбільше урядовців, які є елементом деклясованим, що з робітничо-селянським рухом нічого спільного не має, а також і своїх сталих політичних поглядів не має, тримаючись тих політичних „переконань", які подобаються начальству.

Другою характерною прикметою КП(б)У є зникаюча скількість селян, бо їх усього 9%. Це значить 20 тисяч, що до всього сільського населення України складає лише трохи більше як 1%. Така мала скількість селян у партії може бути одним з пояснень, чому радянська влада почуває себе на селі непевною й чому вона не встані опанувати селянством. Тому не диво, що часто сільські ради складаються з осіб ворожо настроених комуністам, які провадять свою власну політику. Недавно були подані в ґазетах відомости, що в деяких районах селяне переводять продаж і купно ґрунтів, а ролю нотарів виконували селянські ради.

Слабі комуністичні орґанізації на селі ще в додаток часто зовсім розкладаються та деморалізуються своїм партійним складом. Так, наприклад, харківська ґазета „Комуніст" подає богато прикладів, що в партійних орґанізаціях знаходяться елементи, які лише засмічують та дискредитують партію. Місцями такі орґанізації дбають лише про інтереси своїх членів, навіть накладаючи данину на селян. Наприклад, керовником ряшівської комуністичної орґанізації був колишній царський жандарм, якого навіть були обібрали до Всеукраїнського Виконавчого Комітету, як діяльного члена партії.

Таксамо й в апараті влади, який складається переважно з членів комуністичної партії, спостерігається деморалізацію й розклад. Дефравдації, надужиття з майном, пиятика, невиконання наказів висшої влади і т. д. стали явищами щоденними й загальними.

Щоби очистити партію від непевних елементів та піднести її моральний стан, вища комуністична влада гадає, що доведеться принаймні 20% всіх членів партії викинути з її складу. Вже кілька місяців ведеться така „чистка партії", але наслідків, у бік поліпшення якости членів партії, ще не видно. Партія гниє таксамо, як гнила й розкладалася до „чищення".

Кукурудза стрінув приятеля свого Журбенка на вулиці, що йдучи дуже потрясався.

— А з тобою що, приятелю!? Ти чого так потрясаєшся?

— Ах, уяви собі, я зажив перед хвилею лікарство, але забув передтим потрясти фляшкою!

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ.

С. В., Вестфілд, Масс. Чому говорите лише про інвалідів УСС? Хіба нема інвалідів з инших частин української армії? Очевидно не дуже докладно Ви читали „Свободу", бо не завважили, що пожертви збираються також і на інвалідів.

А чи Ви щонебудь зробили в справі орґанізації допомоги інвалідам у вашій місцевости та її околицях?

Г. Т., Сиракюз, Н. Й. Про бойову акцію вже була мова. Пишіть, що про неї думають у Вашій громаді і яку розпочато в тій справі акцію.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

(46)

Инший полковник також радив не відбивати розграбленого запасу і не карати за се. Щоби чернь не важила на решту військового запасу, та щоби не дала себе збунтувати проти гетьмана і його старшин, полковник радив позволити посполитим брати, на що по дорозі попадуть. Більшість полковників була за тим, щоби розграбленнє першої валки простити, але решту запасу обезпечити так, щоби до нього не було приступу.

Гетьман вислухав усіх і закінчив своїм, як звичайно, твердим словом:

— Про відступленнє хочби частини військового запасу не може бути й бесіди. Військо, що йде битися і буде битися, мусить бути обезпечене. Запас невеликий. Як війна потягнеться довше, то й для війська не вистане. Треба буде похід припинити, військо розпустити і покорившися Ляхам, впустити їх назад в наші землі. Потураючи черні, змарнуємо наші дотеперішні побіди й дотеперішні наші жертви. Прийде неволя ще гірша, як та, що була до нашого повстання... Сього року на козачій Україні голод, бо торік посполиті, маючи ще воєнне срібло й золото, не веснували. На таке заноситься й сього року, тільки що вже нема ні золота ні срібла. І військовий скарб вже вичерпаний. Як не будемо мати власного хліба, то й чужого не купимо. Посполитим треба показати, що військовий запас не для них; що ні не дамо його їм, ні вони силою не возьмуть...

Головацький перебив заміткою:

— Колиж бо показалося, що як схочуть, то силою таки возьмуть.

— А я їм покажу, що не возьмуть! — Хмельницький гукнув сердито. — Не возьмуть, як їм покажу, що за таке, кара на горло, та що та кара не мине нікого. Як посполиті побачать, що війна не дасть їм хліба, розійдуться і підуть сіяти гречку.

Гетьман розпустив старшин. У себе задержав тільки старшин чигиринського полку і промовив до них:

— Для остраху мушу скарати на горло кількох провідників ворохобні. Звичайними способами не спіймаєш їх, бо вони окружені многолюдною юрбою, а я не хочу зачинати масовим проливом крови. Треба би декого з ворохобників заманити в засідку. Вишліть другу валку з запасом. Сотня, або дві Чигиринців нехай засяде в якімсь, для наскоку на валку догіднім місци. Голодники безпечно знов злакомляться і впадуть в руки засівших. Отаманів наскоку на валку привести мені сюди!

На другий десь досвіта до табору привели Кудлика і Ступюка з одинацятьма їх товаришами. Всі були звязані. При наскоку було їх більше, але одні погибли, инші розбіглися. На майдані посеред табору вже стояла колода і кат з великим топором ждав на свою роботу. Цілий гетьманський табор виглядав так, неначеби дожидав наскоку якогось сильного ворога. Вартові прийшли спитати Хмельницького, чи впустити депутацію посполитих, котра хоче балакати з гетьманом. Гетьман приказав впустити, кажучи:

— Нехай почують мій приказ!

Прийшли два депутати, і ледви один розпочав промову словами „пане гетьмане!", Хмельницький гукнув:

— Досить! Я й так знаю, чого ви прийшли. Хочете, щоби я випустив Ступюка і Кудлика з товаришами. Про се шкода балакати. Своєвільство мусить бути скаране. Зроблю вам одну ласку. Виконанне кари відкладу на одну добу. Як мені до тої пори передасьте Пархоменка, се жерело всякої ворохобні, то прощу спійманим товаришам Ступюка і відпущу їх.

— Пархоменка?! — один депутат спитав, неначе дуже здивуваний. — Народ хоче йому дати гетьманську булаву, а ви кажете, щоби ми приставили його до вас?

Відповіди не діждалися, бо Хмельницький вийшов з намету і пішов давати війську прикази ладитися до оборони табору. Депутатів обскочили полковники, та силкувалися образумити їх, бо як посполиті впруться, то з ними зле буде. Гетьман жартів не знає.

Депутати відповіли, що й вони не думають жартувати. Погроз гетьмана не бояться, бо коло гетьмана тепер омаль козаків. На добавок посполиті мають приятелів також в гетьманських полках. Як спійманим своєвільникам впаде волос з голови, то посполиті рознесуть гетьманський табор і булаву дадуть Пархоменкови.

Коли так старшини балакали з депутатами, приступив до них вартовий і сказав, що прийшли з якимсь дуже важним ділом два гінці гетьманича Тимоша, та хочуть балакати з писарем Виговським і з Сомком. Оба відійшли від гуртка і зійшлися з Тодором Медвином. Його товариш лишився на боці, ждучи, аж його позвуть. Побалакавши з Тодором і порадившися між собою, Виговський і Сомко взяли його між себе, та підійшли до гетьманського намету. Намет був окружений сотнею Чигиринців на конях і в повній збруї. Перед входом джура держав два окульбачені коні: свого і похідного гетьманського. Виговський і Тодір лишилися перед наметом, до намету увійшов один Сомко, шурин гетьмана. Гетьман сидів, потупивши очі в землю, в глибокій задумі. На Сомка і не глянув; неначе не чув, що хтось прийшов. Сомко приступив до нього, поклав руку на рамя і промовив:

— Богдане! Твій дух все був сильний. Видержав неодно горе, неодин удар... І тепер будь сильний. Будь сильний, як той дуб, що одинцем виріс в чистім полі. Новий удар, сильніший і грізніший як всі ті, що ти доси пережив не зломаний і не захитаний, прийми таксамо...

Гетьман не дав докінчити. Схопився і лиснувши сердито очима, крикнув:

— Чого мнеш і марнуєш дорогий час?! Приносиш мені вість, що велика сила черні вже бє на табор, та що може й деякі полки спанібраталися з черню? Дам я їм бунт!

Гетьман вхопив булаву, що лежала на столі і метнувся до виходу, щоби сісти на коня. Сомко заступив йому дорогу і на силу задержав.

Хмельницький далі рвався вперід, кажучи:

— Пусти! Може гадали, що вже запізно і вже не моя сила згасити полумя? Нехай! Має через той бунт згинути Україна, то нехай я тут покладу голову, щоби такого кінця не допустити!

— Схаменися, Богдане! — Сомко образумляв гетьмана. — Ще нема ніякого бунту. Чейже ти дав їм цілу добу відволоки. Сталося инше нещастє. Приїхав гінець з Суботова і привіз лихі вісти. Дуже лихі.

— Деж той гінець? Чому не приїхав сам до мене?

— Боїться. Боїться, що хоч скаже правду, ти в першій хвили вдурієш і вбеш його. І я боявся того, отже прийшов підготовити тебе.

— Щож сталося? Ляхи, або й наша чернь наскочила на Суботів? Вимордували може челядь?

— Суботів, як стояв, так стоїть. Тільки в дворі сталося щось таке, що й такого дуба, як ти, годно зломити.

— Вмер хто? Вбив хто кого? Може котра моя дитина другу дитину?

— Не вмер ніхто і всі здорові... Але, булоби ліпше, якби дехто був вмер... або щоби взагалі був не вродився...

—Кажиж бо, до чорта!

— Твоя жінка не є донькою твого приятеля Медвина...

— Ніі? А чияж?... Впрочім, то пусте, чия донька. Маму мала, і якогось тата мусіла мати.

— Але її перший муж живий. Ти взяв чужу жінку...

— Пусте, що живий! Може хоче, щоби я її йому віддав? А може вона сама хоче вертати до нього?

— Вже вернула...

Гетьман сів і закрив лице долонями. Довгу хвилю сидів так. Відкривши лице, сказав супокійно:

— Допуст божий! А я її так любив... Я її... Пропало! То ся вість така страшна, що аж дуби ломить?

— Страшне те, що вона вже два роки обманювала тебе. Її перший муж вже від двох років під її боком. Як ти відійдеш, то вони сходяться... Тут є Тодір Медвин, син твого приятеля. Прийшов висланий в Лоева Кричевським до Тимоша, Тимошем висланий з Суботова до тебе. Він розкаже тобі докладніше.

— Нехай прийде. Але й ти будь при тім!

Сомко вийшов і вернув з Тодором. Виговський далі лишився під наметом, щоби бути під рукою, якби був потрібний гетьманови або Сомкови. Гетьман довго балакав з Тодором. Коли Тодір скінчив, про крадіж в скарбі не згадуючи, гетьман позвав до себе писаря Виговського і казав йому написати приказ до Тимоша, щоби мачуху відіслав під сильним конвоєм до одного київського монастиря. Виговський відійшов до канцелярського намету і по хвили вернув з готовим письмом, та поклав його гетьманови до підпису. Гетьман підписав і даючи письмо Тодорови, сказав:

— Вертай до Суботова і передай письмо Тимошеви. Скажи, що друге письмо вишлю до монастиря і звіщу, яку то грішницю посилаю на те, щоби за свої гріхи покутувала там до смерти.

Коли гетьман говорив до Тодора, Виговський шепнув до Сомка, що як Хмельницький переміг себе по сій першій вісти, то найліпше було би таки зараз сказати йому, з чим прийшов другий гінець. Сомко хитнув головою на знак, що годиться і промовив до гетьмана:

— Є ще другий гінець з Суботова... з другою вістю. Ся друга вість ще гірша від першої, але частиною ліпша, бо знайшовся вкрадений боклаг золота і знайшовся злодій.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЛЬОГІКА РУСОТЯПІВ.

Я випадково прочитав листа до редакції російської газети в Ню Йорку „Новоє Русское Слово" та відповідь редакції на нього з приводу перехрещування тією газетою всіх Українців на „русскіх". Там дописувач висловлює своє здивовання, що „Новоє Русское Слово" називає інжиніра Кригу „русскім". На це редакція відповідає, що вона називає й буде називати кожного „русскім", хто родився в „російській тюрмі народів". При тім редакція додає, що коли Крига протестує проти його названня „русскім", то газета може називати його так, як він того хоче, бо „від цього Росія нічого не загубить".

Коли придержуватися цієї готентотської льогіки, то тоді треба називати всіх Галичан, Буковинців і Закарпатських Українців Австрійцями, бо вони родилися в бувшій Австрії, а Поляків з Конгресівки „русскіми", з Познання — „Німцями", а з Галичини — „Австрійцями". Але цього „Новоє Русскоє Слово" не робить. Воно лише старанно до всього українського прикладає свій російський „робер стемп — русскій". Робить це „Новоє Русскоє Слово" тому, що воно добре знає, що „Росія много потеряет", коли все українське буде мати свій рідний національний колір та імя, а не московську ґумову печатку „русскоє".

Знає редактор тієї „русскої" газети, що вона не має ні редакторів, ні співробітників, ні читачів „русскіх". Всі вони, колись в царській Росії та в Росії часів Керенського малиназвисько „інородців", а тепер в большевицькій Росії вони звуться „націоналісті" з ріжним іменем. Колиб всі ті, до яких ріжні русотяпи так старанно прибивають російську печатку, нарешті національно освідомили себе, то тодіб побачило й „Новоє Русскоє Слово", що може „Росія нічаво і не потеряет", бо їй уже губити нема чого, але всі російські інституції, орґанізації та ґазети й навіть само „русскоє" імя в Америці таки багато „потерялі би". Від російських церков, від ріжних „русскіх" орґанізацій, культурних та допомогових і „національних" лишилисяб „лише рожкі да ножкі", бо головна еміґрантська маса в Америці, що прибула сюди з бувшої Росії, походить з „окраїн", переважно з Польщі, Білоруси та з України, але з центральної Росії (властиво з Московщини) тут є лише нечисленні випадкові еміґранти. Від гараздів „російської тюрми народів" тікали ці „інородці" в світ за очі, кидаючи свої рідні оселі на поталу московського гнобителя. А тут в далекій Америці до них присмокталися ріжні русифікатори, що старалися й далі стараються держати цю еміґрантську масу в темряві національної несвідомости.

Ці русифікатори в своїх ґазетах, в „русскіх" орґанізаціях, в „русскіх православних храмах" ведуть аґітацію, щоби вигнанці з рідних земель волею московського хама славили й далі свого гнобителя „Росію" та почували себе „гордими" з того, що їх гнобитель має таку „величну історію, культуру" і т. п. На цій русифікаторській політиці ріжних прислужників чи то минулої царської Росії, чи то ефимерної демократичної Росії, чи сучасної комуністичної Росії, виховуються сотки, а то й тисячі ріжних паразитів „руских деятелей" і т. п. Працюють вони на славу Росії й на свою користь, бо колиб не було заморочених „русскіх еміґрантоф" в Америці, то не процвіталаб тут псевдоруська православна церква, не процвіталиб тут псевдоросійські орґанізації, ґазети, товариства і т. д.

Лише на темноті й національній несвідомости „інородців" буйно росте на американській землі будяччє „русской культури", що солодко-отруйним запахом просякає все життя збідованого еміґранта, який втікши від соціяльно-політичного поневолення бувшої Росії не міг вирватися з національного рабства. Не зміг вирватися, бо прислужники „єдіной Расії" знайшли й тут цього еміґранта та обплутали його немов осминіг, своїми огидними відногами, висмоктуючи з нього все, що можуть на користь „рускаво" імени.

Нехай би „Новоє Русское Слово" сказало про Українців зпід Австрії так, як воно говорить про Українців зпід бувшої Росії, що вони Австрійці, тоді старанось впровадити це імя в життя для тих „Австрійців", ця газета побачилаб як процвіталиб „русскія" орґанізації в Америці без цих „австріяків". До речі, ця ґазета не забуває причепити якомунебудь українському національному діячеви, коли він походить з Галичини, епітет „австрійський".

І. Бондар.

ДУМКА.

Україно, Удраїно,
Велика руїно!
Хто на тебе нарікає, —
А я гну коліно.

Гну коліно пред тобою
І бю головою,
За усі твої страждання,
За недолю твою.

Шаблі твої пощерблені,
А списи у стрісі,
Сподівання розвіялись,
Як гомін по лісі.

Ой гомоне, наш гомоне,
Дніпре наш і Доне!
Коли в тобі наше горе
Навіки потоне?

Коли пірвемо кайдани,
Погоїмо рани,
Коли ти раз вольним станеш,
Краю мій коханий?

Ой чи вольний, чи в неволі,
Чи радість, чи болі;
Осталася нам робота
На рідному полі.

Хто від праці не втікає,
Рук не закладає,
Оттой тебе, рідний краю
Поправді кохає.

Хтож сумує і нудьгує,
Дармуючи плаче,
Оттой тебе, рідний краю
Вольним не побачить.

Бо свобода — нагорода
За бої і труди, —
Хто неволі не поборе,
Той вольним не буде.

Отсю поезію надіслав до Січового Базару Сурма наш загально шанований поет — Богдан Лепкий. Даючи її до друку, базар Сурма хотівби поширити її межи українськими громадянами в Америці як пісню. Тому отсею дорогою оголошує

КОНКУРС

на написанне музики до „Думки" Богдана Лепкого і обіцює заплатити 25 дол. готівкою за найлучшу композицію до сих слів. Комісія оціночна („жірі") буде зложена з наших фахових людий в порозумінню з Товариством Українських Артистів в Ню Йорку. Праці проситься присилати до базару Сурма, 103 Евню А, Ню Йорк.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний, складаю подяку У. Н. Союзови за виплачення мені запомоги у висоті $75.00 з фонду запомогового.

Михайло Воловчак,
член 217 відділу У. Н. Союза. Рачестер, Н. И.

Француський письменник Жіль Сандо дав був прошакові два су (десять сантимів). Прошак спитав письменника докірливо:

— Що я зроблю з вашими двома су?

— Задержіть їх, приятелю — відповів письменник — тай дасьте їх першому стрічному бідакові, який попросить у вас милостині.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. И.

До бувших Стрільців Української Галицької Армії.

У неділю 7 липня б. р. на пікніку, що влаштовують нюйорські товариства, з ініціятиви нюйорського Стрілецького Гуртка відбудеться роздавання відзнак в память боротьби Української Галицької Армії за українську державність. На одержання відзнаки мають право всі стрільці й старшини УГА, а також усі Галичане, що були на службі в Придніпрянській Армії.

Для одержання відзнаки кожен стрілець мусить виповнити відповідну аплікацію, яка буде затверджена по розгляді провірочною комісією. В нюйорському районі урочисту роздачу відзнак буде переводити нюйорський Стрілецький Гурток, а відзнаки буде роздавати у неділю 7. липня 1929 р. член висшої колеґії, полковник Е. Коновалець.

За аплікаціями можна вдаватися на адресу Українського Стрілецького Гуртка в Ню Йорку: 30 E. 7th Street, New York, N. Y.

Одержання відзнак та виповнення аплікацій не залежить від приналежности до стрілецького гуртка. Кожен бувший вояк Галицької Армії може звертатися за аплікацією й одержить відзнаку, коли провірочна комісія признає йому право. Отже бувші члени УГА, що мешкають в Ню Йорку і в його околицях, зволять поспішити з одержанням відзнак.

Український Стрілецький Гурток ч. 2.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Святочний концерт конвенції й ювилею У. Н. Союза.

З нагоди 17-ої Головної Конвенції й 35-літнього Ювилею Українського Народного Союза встроїли комітети У. Н. Союза й У. Н. Дому в Нюарку, Ню Джерзі, святочний концерт. Концерт відбувся в конвенційній гали.

Концерт почався відспіванем гимну У. Н. Союза мішаним хором Товариства Бояна. Се вдруге случалося мені чути сей гимн, який ми завдячуємо злуці двох талантів: поетичного таланту гр. Мусійчука з Шикаґо та музичного таланту гр. Гайворонського, відомого українського композитора, що тепер перебуває в Ню Йорку. Як я чув його вперше, на святі заложення угольного каменя дому У. Н. Союза, гимн зробив на мене глибоке враження. Побачивши гимн у друге на програмі, я сподівався, що враження від другого співу вже буде хочкуди слабше. На своє миле здивовання я побачив, що я помилився. Гимн зробив на мене ще сильнійше враження, як у перше. Я сподіюся, що У. Н. Союз відвдячиться двом авторам, що своєю працею й талантом причинилися до звеличання нашої орґанізації.

По відспіванню гимну виступає гр. Григорій Дідоха з привітом до делеґатів Конвенції. Його короткий, але щирий привіт був навіяний гордістю члена У. Н. Союза на силу, могучість й поваґу орґанізації. По ріжних нібито привітних промовах, яких ми, делеґати на Конвенцію, чули в церкві й на других святах, ся промова робила приємне враження вже хочби тим, що бесідник здержувався від аґітації в тих справах, які належать делеґатам, а не позаконвенційним бесідникам.

Мішаний хор Товариства Боян виконав кромі сього ще Леонтовича Зажурились Галичанки, відтак Лисенка Вічний Революціонер, а в другій части Колесси Гагілки, Ярославенка Ой видно село, Біликовського, Гамалію та народні гимни. Всі точки були виконані бездоганно, в чому велика заслуга хору та неменча його диригента, гр. Теод. Каськова.

На концерті виступали ще два солісти. Про гр. Зазуляка писати зайво, бо він широко звісний серед української співолюбивої публики. Не відома ще молоденька скрипкова солістка панна Любка Каськів. Виступала вона два рази, і за кождим разом викликала серед публики велике одушевлєнне. Перший раз вона доказала неабиякої штуки, відогравши з чуттєм трудну арію Баха на одній струні „г", а при другім виступі відограла українські композиції Леонтовича так зворушаючо, що публика зажадала від неї додаткових кусків. Присутні делеґати були сим виступом дуже мило вражені та вийшли з концерту з надією й бажаннями, щоби молода скрипачка розвивала далі свій талан на честь і славу українського народа.

Згадати теж треба, що при фортепяні акомпаніювала солістам панна М. Савіцька, як також і те, що гр. Г. Дідоха завізвав був присутних до збірки для артиста Зазуляка та що ся збірка дала 55 долярів.

Делеґат.

КАНАДА НЕ „МАЛОПОЛЬСКА".

В Канаді, як відомо, є дуже поважна числом і впливом українська еміґрація. Її сила росте з року на рік у швидкім темпі, так що Українці з гордістю можуть говорити, що і в Канаді є Україна Канадійська. Це відрадне для нас явище є дуже не в смак Полякам, які з цього приводу нераз виливають проти Українців свою злість і жовч. Зосібна вони завидують Українцям в Канаді їх впливу і значіння і кричать на ціле горло, що Українці в Канаді збиткуються над еміґрантами Поляками. Розуміється, що панове шляхта Поляки хотілиб, щоб і в Канаді були такі відносини як в „Малопольщі", а про український терор в Канаді думають самі по собі.

Саме на тему цього українського „терору" над польськими еміґрантами в Канаді розкричався в цих днях польський краківський „Ілюстр. Курер Цодзенни" з 7. березня 1929. В статті „Польські еміґранти в Канаді під українським терором" бє на трівоґу, що канадійські Українці мають в Канаді за великі впливи і значіння і „тероризують", де можуть, бідних Поляків.

„Ілюстр. Курер" пише:

„По прибуттю еміґрантів в Канаді, в галі еміґраційній ділиться еміґрантів на поодинокі ґрупи: Мадярів, Чехів, Югославян, Поляків, а в окрему щільну ґрупу всі національні меншости з Польщі, окремо знов Росіян.

„Славян спрямовується переважно на північ, а на білетах видніє напис: „Ukrainian Colonization Board 306, 20th Street, West Saskatoon, Sask". Инші, спрямовані до Едмонтону, ідуть рівнож до Ukrainian.

„Після цієї формальности еміґранти переходять до почекальні, де очікують на потяги. В почекальні на начальнім місці знаходяться українські ґазети, дальше инші, а на самім сірім кінці кілька чисел ґазети польської.

„В Саскатун, куди спрямовано одного польського еміґранта до українського бюра, котре урядує в заступстві "Canadian Pacific Railway", як рівнож всі урядовці говорять тільки по українськи і в цій мові звертаються також до Поляків. Розуміється, що обелугують насамперед Українців, аж потім Поляків". (Страх! і від кого ті Українці навчилися такої нетолеранції? Не знаєш ти припадково цього, Курієрку? — прим. Ред. „Ради").

Ось таких то і ще інших актів „терору" допускаються, на думку „Курієра", канадійські Українці над Богу духа винними Поляками. Навіть промовляють до них по українськи! Це страшне! Добре булоб післати до Канади якусь ноту з протестом. При цій нагоді добре булоб дати „піґулу" (але таку польську) також канадійському міністрові Дандюрандові, котрий недавно разом з німецьким міністром Штреземаном підносив на Союзі Народів справу національних меншин. Бо, й як же! „Курієр" пише далі, що Полякам у Канаді через Українців навіть важко роботу знайти, а крім того серед польських еміґрантів робиться українську пропаганду.

Закукуріченому „Курієркові" добре булоб на цьому місці пригадати одно, а саме, що римо-католики зі Східної Галичини не вміють по польськи ані бе, ані ме, а в Канаді почуваються на загал Українцями. Ну, щож, на це нема ради, віроісповідання не є рівнозначне з національністю і Полякам треба привикати до того, що східно-галицькі римо-католики є більше, скажім скромно, Українцями, як Поляками.

Підносимо це длятого, що мабуть там ходило саме о таких „Поляків" зі Сх. Галичини, цебто о Українців римо-католицького віроісповідання. Не треба отже „Курієркові" сердитися і виписувати, що Українці тероризують „Поляків". Українці менше є відомі з того, що люблять терор. Щодо Українців то вони н. пр. не знасилували ще жадного народа і не потоптали брутально чужих прав. Зрештою тямити треба польським шовіністам, що їхні руки далеко за короткі, щоб могли сягнути аж до Канади. — („Рада").

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 23. травня 1929 р. в Маганой Плейн, Па., вмерла членицяя У. Н. Союза Юлія Юнак. Покійна вступила до бр. св. Димитрія, 28. відділ УНС, в лютім 1925 р. З того часу вона була членицею Союза.

Небіжка родилися в Галичині в с. Щавне, повіт Ліско. Вмерла у віці 37 літ. Хай буде їй земля пером!

Іван Заходник.

ГОСТЯ.

Сяє соняшне проміння,
А блакить-кришталь ясна,
Скрізь пісні і голосіння...
В гості знов прийшла весна.
Вже ніде нема куточка,
Щоб життя не було там,
І нема ні пелюсточка,
Щоб не жив весни життям.
Бо прийшла весна не даром,
Вся у квітах і вінках:
Чаша в неї вщерть нектару
Життедавчого в руках.
Щиро всіх ним напуває
І життя дає нове:
То вінчаючи співає,
То в танок свій всіх зове...

П. Т.

Антихрист. Старий чернець прийшов раз до папи Венедикта XIV. і наче хоче вмерти з жалю над нещастям найбільшим із усіх можливих нещасть.

— Про щож вам розходиться? — питається його папа.

— Я мав обявлення, — відповів чернець — що народився Антихрист.

— А кількож він має літ?

— Три або чотири роки.

— Добре, добре, — відповів папа — то цею справою буде журитися мій наслідник.

—o—

Судова розправа. Одного дня на судовій розправі більша часть слухачів спала, а друга часть розмовляла собі доволі голосно. На це озвався предсідник:

— Колиб ці панове, які розмовляють, не спричинювали більше галасу, ніж ці, що сплять, то для цих, які слухають, було би дуже виґідно.

МУЗУЛЬМАНСЬКІ ЖАРТИ.

Позичка.

Прийшов сусід до годжі (музулманський духовник) та просив його, щоби позичив йому сто динарів на три місяці. Годжа каже: „Грошей не маю, але часу можу тобі позичити, скільки завгодно, навіть і шість місяців".

—o—

Пімста.

Ішов годжа до міста та вів за собою осла. Було це в літі, а сонце сильно припікало. Годжа зняв із себе кабат і перекинув його через осла. Хтось із прохожих узяв із жарту кабат. Коли годжа оглянувся та побачив, що кабата нема, крикнув на осла:

— Де кабат!

Осел нічого.

— То добре! — розсердився годжа. Взяв із осла деревляне сідло, поклав собі його на плечі та сказав: „Аж вернеш мені мій кабат, верну тобі твоє сідло! Скорше ні!

—o—

Милостиня.

Годжа був на стриху своєї хати, як хтось застукав до дверей. Годжа виглянув крізь вікно і побачив якогось чоловіка. Спитався його, чого хоче. Незнакомий відповів годжі: „Зійди на діл, а я тобі скажу!" Коли годжа зійшов перед двері, тамтой каже: „Я бідний чоловік і прийшов просити в тебе милостині". Годжа сказав йому, щоби йшов із ним у хату та завів його аж нагору, на стрих. Там сказав: „Я також бідний тай нічого для тебе не маю, відійди в мирі!" Прошак спитався: „Чому ти не сказав мені зараз на долі?" Годжа відповів: „А чому ти мені не сказав, чого ти хочеш, коли я тебе питався відси?"

—o—

Злодій.

Годжа спав у світлиці і підчас сну почув, як увійшов злодій та все перекидає. Годжа скрився у скриню. Злодій отворив і цю скриню та побачив Годжу і питається: „Ти що тут робиш?" Годжа йому відповів: „Щоби тобі правду сказати, я скрився перед тобою, бо в мене не найдеш нічого, що варта би вкрасти, тому я встидався перед тобою!"

—o—

В лазні.

Прийшов Годжа у лазню викупатися. Лазничий дав йому подерте простирало та брудний рушник і взагалі обійшовся з ним негарно. Годжа не сказав ні слова, а як відходив, дав лазничому пять динарів, що і від найбогатшого не дістав стільки. Другої пятниці пішов знову до тої лазні, а лазничий, як побачив щедрого гостя, подав йому найліпше простирало та рушник і обійшовся з ним дуже ввічливо. Коли Годжа відходив, дав йому лише пів динара. Лазничий обидився: „Що це, пане?" Годжа відповів йому: „Це заплата за попереднє поведення, а попередньо я тобі заплатив за нинішнє поведення".

—o—

Плащ.

Годжа почув у ночі перед хатою, як кількох людей дуже сварилося. Закинув на себе плащ і вийшов подивитися, що це за сварка. Як лише вийшов, один із тих людей здер із нього плащ і зараз усі зникли. Годжа вернувся додому. Жінка спиталася його, що то була за суперечка. Годжа відповів: „Ця сварка була лише за наш плащ, а як лише плащ пропав, минулася і сварка".

На базарі. Купіть рибу, пані!

— Так, так, а риба, яку я вчора купила в вас, була зіпсована!

— То ваша вина, пані! Я чотири дни радив вам купити рибу, а ви щойно вчора рішилися купити її!

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

БОСТОН, МАСС. Дружина Князя Данила, від. 238, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 9. червня, зараз по відправі, на гали укр. православної громади. Проситься всіх членів і членкинь прийти і вирівнати свої залеглости. Також ті, що хотять вступити в члени, повинні прийти на сей мітинґ. На сих зборах делеґат І. Чопик здасть справоздання з 17. конвенції У. Н. Союза. На се справоздання запрашається також відділ У. Н. Союза з Вест Енд, котрий не міг вислати власного делеґата, та всіх тих, що цікаві почути про працю нашого славного У. Н. Союза. — Стефан Бойко, предс.; И. Панас, кас.; Н. Павискиба, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє всіх своїх членів, що півручний мітинґ відбудеться дня 8-го червня, в годині 7-мій вечером. В тій порі точно кождий член мусить явитись. Неявившийся член на мітинґу тратить членські привілеї, після товариського статута. — М. Скибінський, предс.; М. Кимфонік, кас.; М. Заяць, секр.

БРУКЛИН, Н. И. Тов. Запорожська Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 8. червня, в У. Н. Домі, 101 Grand St., в годині 8-ій вечером. Не прибувший член на сі збори підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. Довгуючі члени коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — А. Палащук, предс.; С. Лис, кас.; П. Малицький, секр.

РОМ, Н. И. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 121, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинґ відбудеться 9. червня, точно в годині 1-ій пополудни, в гали F. Klara, 225 S. Washington St. Проситься всіх членів явитись на час, бо буде справоздання урядників. Контролю взивається обрахувати книжки перед мітинґом. На мітинґу здасть свій звіт делеґат з 17 конвенції У. Н. Союза. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Пилип Череватий, предс.; Мих. Павелко, кас.; Василь Чуйко, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Жін. Тов. Любов, від. 373, повідомляє своїх членкинь, що піврічні збори відбудуться, в неділю, 9. червня, в год. 2.30 пополудни, в Укр. Нар. Домі, 1523 Гікори ул. Просимо всіх явитися; не явившася членкиня заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — Анна Ґрамоцька, предс.; Парасія Щупляк, кас.; Текля Єзуско, секретарка.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. О. Николая, від. 341, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 9. червня, в У. Н. Домі при Вест 14-ій вулиці, точно в год. 1.30 попол. Проситься всіх членів зійтись на означений час, бо є много справ до полагодження. Буде справоздання урядників і контр. комісії, справоздання делеґата з конвенції і другі недокінчені справи. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої вкладки, бо в спротивнім разі будуть суспендовані. Дається до публичного відома, що Братство принимає нових членів до Братства і У. Н. Союза без оплати вступного. Взиваються членів вписати свої діти до У. Н. Союза. — Ст. Палівода, предс.; В. Яцишин, кас.; Іван Крещіґлова, секр.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА",

103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Від кількох місяців змагається Січовий Базар Сурма (103 Евню А, Ню Йорк) для постійного введення української програми на радіо. Перша спроба, зроблена дня 17 марта, 1929, прямо зелектризувала слухачів-Українців. Посипалися листові признання, статті в часописах, устні й писемні слова заохоти для дальшої праці.

Рівночасно з тим почали відпадати від підприємства постійні покупні Сурми, неукраїнської народности. Базар Сурма, який за короткий час свого істнування на свіжім місці зумів приєднати неукраїнський елемент не лише зі сусідства але через розголос в ріжних часописях і з подальших околиць, почав так основно „українізуватись", що остали при ньому майже виключно Українці. Що се значить для „розвитку" бизнесу, кождий певно добре розуміє.

Ще не всьо: Ріжного рода сусіди не-Українці, коли почули, що Сурма вже говорить на радіо, зрозуміли, що музичний бизнес межи Українцями мусить знаменито поплачуватись і давай розголошувати для конкуренції свій бизнес в українських часописях, називаючи свої підприємства також українськими. І тепер бачимо вже не лише оголошення Сурми в українських часописах, але ріжних „американсько- чи навіть европейсько-українських музичних підприємств, як грибів по дощі. Очевидно, що на тім зискали українські газети фінансово.

І ще не всьо: Заохочені розголосом української фірми ріжного рода бизнесмени не-Українці сейчас собі починають закладати инші „базарі" таки під самим боком Сурми, щоби збаламутити покупців Сурми і в той спосіб підорвати бизнес українського підприємства.

Але ще й на тім не конець. Коли Сурма розпочав акцію за зорґанізованнем постійної української програми на радіо і понаписував листи і до деяких безнесменів і до тих, що мають радіо-апарати дома, то нагло настав такий спокій, що навіть ніхто не писне про виконанне минулої програми.

Супроти сього „одушевлення" для рідної справи остається хіба одно: Базар Сурма мусить зрезиґнувати з дальшої пропаганди за українською програмою на радіо і вернути до давного способу провадження бизнесу.

Виставка української книжки замикається, зате виставка образів буде тревати дальше. Приймається замовлення на ріжні образи.

Стейт Вермонт замовив від Сурми українські книжки до бібліотеки.

ВІДОЗВА

до односельчан з села Бортник, пов. Товмач.

Дорогі Земляки!

Наше село починає поволі підноситися з повоєнного культурного занепаду. Відновлено читальню „Просвіти", засновано торговельну кооперативу, що вже від пятьох літ гарно розвивається.

Однак на перешкоді живійшого культурного розвитку села стоїть брак поміщення наших установ. Крамниця душиться в тісній та вохкій хаті громадського уряду, не маючи навіть приміщення на магазин. „Просвіта" не має льокалю, де можнаби зійтися для читання газет та нема де примістити бібліотеку. Рівнож каса Райфайзена досі ще не функціонує ізза браку приміщення. Театральні представлення приходиться давати в стодолах, а зимою в тісній салі громадського уряду, де нема навіть місця на порядну сцену.

Ці всі недомагання дуже спиняють культурно-просвітний рух в селі. Ідучи за приміром сусідних сіл, як Гостів, Королівка, Грушка, Хотимір, котрі вже давно мають свої народні доми, приступаємо й ми до будови народного дому з поміщеннями для крамниці, читальні, каси й инших сільських товариств та з великою салею для театральних вистав, відчитів і товариських концертів та забав. Громадська рада відступила гарну площу під будову. Комітет будови зібрав трохи грошей та на спілку з кооперативою купив за $110 доларів готового матеріялу. Дерева на закид обіцяли і вже звозять наші громадяне, що мають ліс. Та всеж таки це, що ми досі придбали, не становить навіть пятої частини того, що нам потрібно до будови. У Бортниках уже богато тепер не призбираєш готівки, бо брак грошa в нас тепер більший, як колинебудь, а кредиту дістати не можливо.

У цьому скрутному положенню згадали ми, що в нас є земляки за морем. Читаємо в часописах, що денебудь в селі пічнеться будова народного дому, то краяни-односельчане з еміґрації йдуть своїм братам в старім краю на поміч.

Тому ми постановили звернутися до вас, дорогі наші земляки, з просьбою о пораду й допомогу. Згадайте своє рідне село Бортники, де ви родилися, виросли і розуму научилися та звідки зла доля прогнала вас в світ за очи.

Ми віримо, що хоч живете за морем серед инших обставин, між иншими людьми, ви все ще чуєтеся звязаними з нашим убогим селом, вашими рідними Бортниками, що ви ще тужите за ними й радіб хоч раз ще в житю заглянути туди, щоби побачити сторони, до котрих ви ще з малечку звикли й відвідати людей, серед котрих ви прожили свої молоді літа. Ми певні, що ви радієте кождою доброю вісткою з рідного села, а сумуєте, як довідаєтеся про що недобре. Знаємо, що ви були би раді, щоби й Бортники, як прочі села, мали свою сільську рідну домівку.

Отож ставайте з нами до будови народного дому в Бортниках та помагайте нам своїми грошевими жертвами цю будівлю піднести. Ми будемо Вас час від часу повідомляти про хід будови та надсилати фотографічні знимки з будови.

Викази жертв будемо поміщувати в українських часописах, а імена жертводавців запишеться в золоту книгу основателів Народного Дому.

1) Печать парохіяльна.

О. Балицький, Лукин Горбак, Пилип Стасюк, Микола Жирун, Корнило Кривяк, Пилип Кликайло, Дмитро Жирун.

2) Печать громадська.

Андрій Томин, начальник громади.

3) Комітетові: Юрко Тихоняк, Василь Маланчук, Григорій Слободян, Михайло Кликайло, Григорій Комановський, Дмитро Кривяк.

4) Печать читальні „Просвіти". Петро Гаврилків, голова.

5) Печать Народного Дому. Юліян Ганаковський, голова надзірної ради.

Бортники, дня 30 березня 1929.

ВІД КОМІТЕТУ.

Подаючи повисшу відозву, повідомляємо наших земляків, що ми завязали Комітет в Трентоні для допомоги рідному селу. Отож в імени наших братів-земляків Комітет просить всіх односельчан з Бортник, щоби подали матеріяльну поміч нашим братам. Кличемо до помочи всіх земляків, що знаходяться тут в північній Америці та в Канаді. Рівночасно наш Комітет просить земляків зі всіх сусідних сіл, рівнож подати матеріяльну поміч для здвигнення народного дому в Бортниках.

Хтоби мав щиру волю помогти матеріяльно, то нехай посилає впрост до Бортник на таку адресу: **Читальня „Просвіти" в Бортниках, почта Товмач, на будову Нар. Дому, на руки Пилипа Стасюка.**

А хтоби хотів посилати на руки нашого Комітету, то пишіть на таку адресу:

M. Borodaykevich,
127 Torpin Str., Trenton, N. J.

Іван Бородайкевич, голова Комітету; **Михайло Бородайкевич**, касієр; **Анастазія Бородайкевич**, секр.

Хтоби хотів в тій же справі щось поінформуватися, то просимо писати на адресу:

John Borodaykevich,
829 So. Warren Street,
Trenton, N. J.

Комітет.

ВІДОЗВА

до односельчан села Будьків, пов. Бібрка.

На днях я отримав листа зі старого краю з рідного села Будькова, повіт Бібрка. Тов. Луг у Будькові просить своїх односельчан о поміч на будову народного дому. Просять, щоби завязати комітет та дати їм поміч. Я не знаю, чи ще хто отримав відозву, та не знаю адрес наших односельчан. Тому подаю свою адресу, щоби якось порозумітись, у котрім місті булоб нам ліпше завязати комітет, та у який спосіб можнаб їм помогти.

Моя адреса: Н. Закалюжний, **3042 Park Ave., New-York, N. Y.**

Н. Закалюжний.

ПРИВІТИ, ЩО НАСПІЛИ НА XVII ГОЛОВНУ КОНВЕНЦІЮ У. Н. СОЮЗА.

Ч. 26.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Витайте шановні делегати й делегатки на 17-ту Головну Конвенцію! Радьте на добро У. Н. Союза. Хай живе У. Н. Союз на вільній землі Вашингтона! Хай живе 40-міліоновий нарід та його сини за океаном! Хай і наш нарід [...] на рідній землі дочекається кращої долі! Хай синьо-жовтий прапор замає на вільній українській землі! Проч з ворогами та зі зрадниками! Хай буде любов і згода поміж членами Союза!

Бажаємо 17-тій конвенції великого успіху в праці для добра УНС.

Братство Василія Великого, відділ 168 УНС.

За уряд: **Григорій Дячишин**, предсідатель; **Теодор Іванило**, касієр; **Григорій Ґеба**, секретар.

Ч. 27.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До Світлої 17-ої Конвенції Українського Народного Союза в Нюарку.

Шановні делегати і делегатки!

Відділ 204 У. Н. Союза шле Вам щирий привіт!

Хай живе наша дорога організація! Хай живе боєвий дух нашого Батька У. Н. Союза! Хай живе наша робітнича орієнтація на живі сили нашого робучого люду.

Проч з угодовими настроями, проч зназадництвом! Хай живе дух нашої „Свободи", дух поступу і безкомпромісового боротьби за нашу Соборну Українську Державу.

Хай живе Український Народний Союз!

Хай живе орган „Свобода"!

За відділ 204 У. Н. Союза:

Микола Воробець, пред.;
Микола Близнак, секретар;
Яків Гаврилко, касієр.

Ч. 28.

ЧЕСТЕР, ПА.

Витаю вас, панове делегати і делегатки на світлу Головну Конвенцію! Радьте для добра нашої славної організації і для нас всіх членів. Робіть все витрівало й однодружно так, щоби наш славний Український Союз зріс подвійно до слідуючої Головної Конвенції.

Йосиф Бринґілевич, член відділу 388 УНС.

Ч. 29.

ІСТ СЕЙНТ ЛУІС, ІЛЛ.

Товариші делегати і товаришки делегатки! Желаємо вам як найліпших успіхів у конвенційних нарадах, і бажамо, щоби ця 17-та конвенція принесла як найбільше добра українському робітникови і Неньці Україні. Також бажаємо злуки всіх українських запомогових організацій в одну велику безпартійну українську запомогову організацію в Злучених Державах.

За уряд товариства Запорожська Січ, від. 284 У. Н. С.:

Дмитро Іващук, голова;

Олекса Петришин, касієр.

Ч. 30.

ВІД ТОВ. УКРАЇНСЬКИХ ДЯКОУЧИТЕЛІВ В АМЕРИЦІ.

Світла Конвенціє!

Желаємо Світлій Конвенції У. Н. Союза як найкращих успіхів в нарадах над добром У. Н. Союза, його членів і всієї українсько-американської еміґрації.

За Виділ Товариства:

Теодозій Каськів, предсід.;
Йосиф Буката, секретар;
Теод. Онуфрик, касієр.

Ч. 31.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

Поважані Делегати!

Я, як член У. Н. Союза, засилаю вам щирий привіт і желаю вам найкрасших успіхів при ухвалюванню найвисшого та законодатного права для членства нашої нам дорогої організації „Союза". Нехай всі поправки вами вставлені до статута вийдуть на користь всім членам, а не членів можуть приєднати в свої ряди.

Дальше — вибирайте людей на уряд, котрі справді повелиб організацію після ваших ухвал, а тимбільше, котрі мають кваліфікації в американських системах ведення запомогових організацій.

На кінці підношу клич і свою українську мету до вас, делегати, — по конвенції має кождий приєднати всіх, котрі ходять незорганізовані, до відділів місцевих і з тим до орґанізації, і аж тоді зможем сміло делегатські діла похвалити.

Алексaндер Потіха, член 44 від., Січових Стрільців.

Ч. 32.

ШАМОКІН, ПА.

Яко старий член Союза желаю Світлій Конвенції як найкрасшого успіху в нарадах для добра Батька Союза.

Слава делегатам!

Щасть Боже!

А. Шаршонь.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З хрестин на боєвий фонд.

В нашого відомого й патріотичного бизнесмена Мирона Сурмача відбулися хрестини, на яких господар дому перевів з власної ініціятиви збірку на боєвий фонд, яка принесла $33, які вислано до краю через Обєднанне.

Жертвували по $10: М. Сурмач, К. Лисюк; по $5: Д. Шагай, Г. Терношанський, а О. Кібюк $3.

Гість.

ДІТРОЙТ, МИШ.

На визвольну боротьбу.

Українська Православна Громада при Сикот Евеню влаштувала 17 березня запусти, на яких на заклик гром. Івана Форися зібрано $11 на боротьбу з окупантами.

Збірку відослано до Обєднання.

А. Пшеничний.

АНСОНІЯ, КОНН.

З хрестин на інвалідів.

Дня 19 травня охрестили в гром. Кулявців сина Мирослава. При забаві промовив до чесних гостей гром. І. Шуран, згадуючи за наших борців, що остали інвалідами.

Гості у відповідь на гарні слова зложили для інвалідів $22, які відослано до Обєднання.

Жертвували: по $1: І. Прийдун, О. Прийдунова, С. Гарасійко, Г. Чернецький, Т. Кулявець, Т. Пошпур. О. Мерещак, М. Глива, А. Рахиль, М. Підкова, В. Гульовський, В. Батюк, А. Береза, Т. Михнюк, Й. Шеремета; І. Шуран $1.05; І. Радзіх $1.25; по 50 ц.: Й. Лабан. П. Стівенсонова, Ю. Юзьвакова, Н. Мирон, Б. Миронова, Е. Гірчаковська, А. Западовик, П. Чернявський; по 25 ц.: Д. Пошпур і Шипітка; Н. 20 ц.

І. Г. Радзіх.

ФРЕКВИЛ, ПА.

На „Рідну Школу".

В українській гр.-кат. церкві переведено збірку на „Рідну Школу" в старім краю і зібрано на ту ціль $15.41.

Гроші вислано до Обєднання.

В. Загібайло.

ІЗЕЛИН, ПА.

На рідний край.

На хрестинах у громадянина Ілька Моцка з Ернест, Па., зібрав підписаний як кум $7.50, призначені на допомогу інвалідам.

На хрестинах в гром. Г. Мисика в Іселин, Па., зібрано $7.50 на допомогу Рідній Школі.

Разом вислано до краю через Обєднання $15.

Д. Кархут.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

З ювилею на інвалідів.

На ювилейськім святі 44 відділу У. Н. Союза переведено збірку на інвалідів, яка принесла $15.75, які відослано до Обєднання.

С. Кудрик.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяці березні 1929 р.).

Нюарк, Н. Дж. д. Каськів переслав з листопадового свята прихід з концерту на Дім Укр. Інвалідів 150.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Ґельнер переслав від Чорноморської Січи на боєвий фонд 30.20

Гемтремк, Миш. д. Крупка переслав від Тов. Згода, від. 20 У. Н. Союза, жертву, призначену як слідує: Рідна Школа $50, Тов. Просвіта $25, Інваліди $27, Сироти $25, Пол. Вязні $25 і Рев. Фонд $25.73. Разом 177.73

Джемейка, Н. Й. д. Костишин переслав коляду $36.50 від Бр. св. Юрія на Військову Організацію, а дохід з балю $51.89 призначений на Пол. Вязнів. Разом 88.39

Дітройт, Міш. д. Дудела переслав від Тов. Запорожська Січ, від. 75 У. Н. Союза, коляду, розділену як слідує: Рідна Школа $20, Інваліди $10, Пол. Вязні $10, Сироти $10, Боєвий Фонд $10, а членську вкладку до Тов. Просвіти $14. Разом 74.00

В. Істон, Па. д. Підгайний переслав коляду на Рідну Школу 57.50

Спрінґ Велей, Н. Й. д. Брега переслав збірку з весілля в гром. Кашинського, призначену на Українських Інвалідів 14.60

Алтуна, Па. д. Олексин переслав збірку, зібрану на мітінгу відділу У. Н. Союза, призначену на Рідну Школу 8.00

Менвил, Н. Дж. д. Вербицький переслав дохід з балю, який устроїло Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349 У. Н. Союза, призначений як слідує: $10 Пол. Вязні, $10 Інваліди і $10 Р. Школа. Разом 30.00

Смок Рон, Па. д. Джмелик переслав від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 227 У. Н. Союза, жертву на боєву акцію 10.00

Гвілінґ, В. Ва. д. М. Дуткевич переслав збірку з забави в гром. Терлецьких, призначену на боєвий фонд 12.20

Джерзі Сіті, Н. Дж. д. Пігура переслав від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союза, податок. Зложили по 50 ц.: С. Гук, С. Кіцей, М. Косоноцький, І. Жарський, С. Мисак, А., Р., М. Салюк, І. Грубець О. Колісник І. Станиславишин, В. Ґоїк, Т. Струж, Є. Дворницька, Й. Лоєвич, С. Ґріца, А. Ярош, А. Корпиль, О. Кухар, В. Маланяк, Й. Леуш, і А. Борик; по 25 ц.: В. Гіль, О. Яцків, В. Жарський, І. Бобовник Ю. Гук, Г. Гуменюк, С. Сайчук, Л. Кулич, М. Турчинський, Я. Осміловський Й. Жарський, Я. Сай, А. Сайчук, Г. Лячик, Л. Дума, Н. Заяць, Г. Шемлій, А. Бусько, М. Стегницький, С. Кот, С. Гриник, І. Мичь, Й. Кірат, П. Магура, П. Грабар і А. Кірат. Разом 17.50

Клівленд, О. Збірка на ювилею Тов. ім. І. Франка, від. 334 У. Н. Союза, призначена на будову дому Укр. Інвалідів 70.00

Бейон, Н. Дж. З протестаційного віча на боєвий фонд 36.91

Бейон, Н. Дж. На телеграму до Ліґи Націй і Штреземана зложено 37.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Дроботій переслав збірку, зібрану в фабриці на Рев. Фонд 16.00

Сиракюз, Н. Й. д. Даньків переслав жертву від членів Тов. Запорожська Січ, від. 317 У. Н. Союза, на боєвий фонд 10.50

Клівленд, О. д. Морозович переслав збірку з забави на Укр. Інвалідів 12.10

Трой, Н. Й. д. Заяць переслав збірку з весілля в гром. Дмитерка на Укр. Інвалідів 20.00

Філаделфія, Па. д. Дубас переслав збірку з весілля в гром. Дубаса на Рідну Школу 15.00

Литл Фолс, Н. Й. д. Швайковський переслав збірку на Рідну Школу 60.00

Гартфорд, Конн. д. Курко переслав від членів від. 277 У. Н. Союза на Рідну Школу 17.50

Джолієт, Ілл. д. О. Кохан переслав на Просвіту у Львові 28.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. д. Сосульський переслав збірку з мітінґу Тов. Дарахівщина, від. 275 У. Н. Союза, на інвалідів 21.75

Когус, Н. Й. д. Зальопаний переслав збірку, призначену для Просвіти 47.70

Бріджпорт, Па. д. Голубенний переслав збірку від членів відділу 15 У. Н. Союза по половині для Рідної Школи і Інвалідів $10.25, а члени Дем. Січи жертвували з каси на Рев. Фонд $5. Разом 15.50

Нюарк, Н. Дж. д. Павлина жертвував на Укр. Сироти $9, на інвалідів $9 і на Рідну Школу $2. Разом 20.00

Жірард, О. д. Іванчак переслав збірку, призначену як слідує: по $50 на Рідну Школу, інвалідів і Просвіту, а $25 на політичних вязнів. Разом 175.00

Шамокін, Па. Збірка в громаді $100 на Дім Інвалідів, $26 на Рідну Школу, $26 на боєвий фонд. Разом 152.00

Акрон, О. д. Новощельський переслав збірку з хрестин в гром. Цепка, призначену на Рідну Школу в краю 13.00

Мекаду, Па. д. Романків переслав збірку від Укр. Хору на інвалідів 15.00

Акрон, О. д. Шквара переслав від Січ. Сотні 5, Округ 3, ім. О. Бесарабової, заколядували на Р. Школу 40.00

Філаделфія, Па. д. Іванишин переслав збірку з забави в гром. Білого на укр. інвалідів 2.70

Бриджпорт, Конн. д. Бих переслав збірку, призначену на Рев. Фонд 33.00

Клівленд, О. д. Шмагала переслав збірку з весіля в гром. С. Ґоїв і М. Фуйчак на укр. інвалідів 31.50

Джанставн, Па. о. Каськів переслав збірку, призначену на укр. інвалідів 11.25

Разом зібрано з рамени Обєднания на Рідний Край в березні $1,577.53.

В школі.

Учителька: Коли я була в твоїх літах, я знала вичислити всіх королів.

Учениця: То було дуже легко, прошу пані, бо з того часу народилося дуже богато нових королів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

DO YOU KNOW WHY - - A House Never Looks Like It's Plans?

Drawn for this paper By Fisher

THIS IS JUST THE WAY WE WANT THE HOUSE TO LOOK, ELON

GOLLY WELL BUILD IT. AIN'T IT GRAND?

IT CERTAINLY IS BEAUTIFUL

IT'S GOING TO BE A LOVELY PLACE, WIFE

WELL ITS FINISHED LETS GO DOWN AND SEE IT, DEAR

SO THAT'S THE WAY IT LOOKS!

AWFUL!

INTERNATIONAL CARTOON CO., N. Y.